

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/31/2023
Identifikačné číslo spisu: 6618010608
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6618010608.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci obvineného Y. I. pre zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 25. januára 2024 v Bratislave, o dovolaní Y. I. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. júna 2022, sp. zn. 4To/44/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. I. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec (ďalej tiež „okresný súd" alebo „súd prvého stupňa") z 22. februára 2022, sp. zn. 2T/157/2018, bol okrem iných obvinený Y. I. uznaný vinným zo spáchania zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- dňa 12. októbra 2018 v čase okolo 10.10 hod. na križovatke ulíc J. V. a K. V. v N. hliadka PMJ v zložení ppráp. Bc. R. V. a ppráp. Y. L. spozorovala osoby pri veľkoobjemovom kontajneri, z ktorého obžalovaná E. V. vyhadzovala odpad a obžalovaný Y. I. stál pri kontajneri a ukladal ho na trávnatú plochu, a preto odstavili služobné motorové vozidlo pri kontajneri a vyzvali ich, aby prestali s protiprávnym konaním, pričom obžalovaný Y. I. začal nadávať hliadke PMJ, že sú „Vyjebaní kokoti, skurvení PMJ-čkari a že ich môže jebať a že si bude robiť, čo chce a takí buzeranti mu nebudú hovoriť čo môže a čo nemôže!", následne ho ppráp. R. V. vyzval k preukázaniu totožnosti, avšak obžalovaný Y. I. svoju totožnosť odmietol preukázať a pohl sa od služobného motorového vozidla preč, pričom bol vyzvaný, aby sa vrátil k vozidlu a taktiež aby sa preukázal, pričom výzvu nerešpektoval a ďalej im nadával slovami: „Ja vás môžem jebať, nikde nejdem a nič vám nebudem ukazovať, vy skurvení buzeranti!", obžalovaný Y. I. bol opätovne vyzvaný k vráteniu sa k vozidlu a preukázaniu totožnosti, pričom mu bola uvedená aj výzva, že proti nemu budú použité donucovacie prostriedky, avšak obžalovaný Y. I. naďalej výzvu nerešpektoval a vyhrážal sa hliadke, že na druhý deň nebudú policajti, že

sa o to postará a keď budú vonku, tak uvidia, čo s nimi urobí, a preto členovia hliadky zo služobného motorového vozidla vystúpili a ppráp. Bc. R. V. chytil obžalovaného Y. I. za pravú ruku a ppráp. Y. L. sa ho snažil chytiť za ľavú ruku, avšak obžalovaný Y. I. sa vytrhol a preto ho ppráp. Y. L. chcel chytiť zozadu a stiahnuť na zem, avšak obžalovaný Y. I. sa prehol dopredu a kopol pravdepodobne svojou pravou nohou dozadu, pričom zasiahol ppráp. Y. L. do pravého kolena, na čo sa ppráp. Y. L. obžalovaného Y. I. podarilo stiahnuť na zem, a keď mu zakladali putá, tak k ppráp. Y. L. odzadu pristúpila obžalovaná E. V. a chytila ho za uniformu, pričom do neho strkala a snažila sa ho z obžalovaného Y. I. odtiahnuť a keď sa hliadke podarilo založiť putá obžalovanému Y. I., tak ppráp. Y. L. ako vstával a obžalovaná E. V. bola za ním, tak do nej strčil a táto spadla na chrbát na zem a súčasne ho kopla do pravého stehna, následne hliadka naložila obžalovaného Y. I. do služobného motorového vozidla, pričom ho eskortovali na OO PZ Lučenec a taktiež na ošetrovanie do NsP Lučenec a následne späť na OO PZ Lučenec, pričom počas cesty sa obžalovaný členom hliadky vyhrážal, že na druhý deň nebudú policajti, že ich zabije aj s rodinami, nakoľko ich pozná a tiež ppráp. Y. L. povedal, že zdochne aj s jeho ženou a s dieťaťom, čo zopakoval niekoľkokrát, pričom obžalovaný Y. I. kopnutím ppráp. Y. L. spôsobil pomliaždenie a podvrtnutie pravého kolena ťažšieho stupňa s natiahnutím vonkajšieho postranného väzu a plastiky predného skríženého väzu pravého kolena s dobou liečby a práceneschopnosťou v trvaní 20 dní.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 323 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali obvinený a spoluobvinená E. V. odvolania, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 2. júna 2022, sp. zn. 4To/44/2022, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy označenému rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Stanislava Ďuricu, advokáta so sídlom v Lučenci, M. Rázusa 29, vo svoj prospech dovolanie z dôvodov plynúcich z ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku doplnené vlastnoručne napísanými podaniami obvineného.

V písomných dôvodoch podaného dovolania vo vzťahu k namietaným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku, prostredníctvom svojho obhajcu, namietal, že dovolacie dôvody obsiahnuté v ním podanom dovolaní z 9. marca 2021, s ktorými sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil, v dôsledku čoho vydal rozsudok, spisovej značky 1Tdo/11/2021, z 8. decembra 2021, ktorým zrušil pôvodné rozhodnutia súdov nižších stupňov, a to rozsudok Okresného súdu Lučenec, spisovej značky 2T/157/2018 z 11. júna 2019 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. novembra 2019, neboli, podľa názoru dovolateľa, v ďalšom konaní odstránené a nezákonný stav v prejednávanej trestnej veci, teda porušenie zákona tak, ako to deklaroval Najvyšší súd Slovenskej republiky v spomínanom zrušujúcom rozsudku naďalej pretrváva. V tejto súvislosti obvinený dôvodil, že okresný súd síce vykonal dokazovanie tak, ako mu to vyplynulo z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, avšak podľa názoru dovolateľa iba povrchno, alibisticky a formálne, doplnenie dokazovania vykonal len účelovo s cieľom dospieť k totožnému rozhodnutiu, ako pred podaním dovolania, znalca MUDr. Y. F. prepočul len formálne, avšak objektívne sa nevysporiadal s jeho participáciou na liečení poškodeného, čo podľa názoru obvineného mohol vykonať vyžiadanim si podrobnej dokumentácie od zdravotníckeho zariadenia NsP Lučenec. Namietal ďalej, že konajúci súd absolútne vylúčil možnosť pochybností o výsledkoch znaleckého skúmania, a priori zaujal stanovisko o nedôvodnosti pribratia nového znalca do konania, čo by, podľa názoru obvineného, vyvrátilo akékoľvek pochybnosti o spravodlivom rozhodnutí vo veci samej a prípadnej dôvodnosti, respektíve neopodstatnenosti otázky predpojatosti, či už rozhodovacieho sudcu alebo do konania doteraz pribratého znalca a výsledkov jeho znaleckého skúmania. Zároveň vyjadril názor, že krajský súd postupoval rovnako, keď sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu odôvodniac svoje rozhodnutie o odvolaní

poukazom na výpoveď znalca MUDr. Y. F. pred okresným súdom, ktorý (znalec) jednoznačne konštatoval, že sa necíti byť zaujatý s tým, že táto otázka mu bola položená už v uznesení o pribratí znalca v roku 2018 a keďže sa necítil byť zaujatý, znalecký posudok vypracoval, zároveň uviedol, že nepoznal ani obvineného a ani poškodeného pred tým, ako bol do konania pribratý ako znalec, v súvislosti so zranením poškodeného, tohto nikdy neoperoval, ani mu neposkytoval žiadnu liečebnú starostlivosť a keby vošiel do pojednávacej miestnosti, poškodeného by ani nepoznal, poškodený nikdy nebol jeho pacientom, avšak nevyklúčil možnosť, že niekedy mu mohol poskytnúť lekársku starostlivosť, lebo za tie roky ošetroval mnohých pacientov, no v súvislosti s týmto zranením ho nikdy neliečil, denne ošetrí niekedy 25 až 30 pacientov, pričom tých, ktorí k nemu chodia pravidelne, pozná. V tejto súvislosti vyjadril dovolateľ názor, že vzhľadom na vyslovené pochybnosti bolo dôvodné sa touto otázkou zaoberať dôslednejšie a nielen poukázať na obsah tvrdenia znalca MUDr. Y. F., jeho tvrdenia mali byť podložené listinnými dôkazmi, ktoré si súd mal možnosť vyžiadať, buď od samotného poškodeného alebo od príslušného zdravotníckeho zariadenia s tým, že takýmto postupom mal súd preveriť, kto vykonal samotnú operáciu u poškodeného, na ktorú poukazuje obvinený, mal si tiež zaobstaráť výpis z elektronickej databázy absolvovaných ošetrení u MUDr. Y. F. z inkriminovaného obdobia, prípadne databázu jeho pacientov. V tejto súvislosti považoval obvinený za rozporuplné vyjadrenie dotknutého znalca (MUDr. Y. F.), že by poškodeného nepoznal, keby vošiel do pojednávacej miestnosti, avšak bez toho, aby ho videl. Obvinený ďalej vyjadril názor, že už samotný výsluch znalca MUDr. Y. F., ako realizovaný dôkazný prostriedok, v konaní a dôkaz z neho plynúci nemôže obstáť na neprospech obvineného a vyvoláva pochybnosti o dôveryhodnosti tohto dôkazu, ako aj z neho plynúcich výsledkov (záverov znaleckého posudku vypracovaného týmto znalcom). S poukazom na uvedené namietal, že dôvody v poradi prvého dovolania z 9. marca 2021 sú stále aktuálne, nezákonný stav porušenia zákona tak, ako ho pôvodne definoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, naďalej pretrváva.

V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloví, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. júna 2022, sp. zn. 4To/44/2022, bol v ustanoveniach § 168 ods. 1, § 176 ods. 2, § 272 ods. 2, ods. 3, § 274 ods.1, § 319 Trestného poriadku porušený zákon v neprospech obvineného.

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. júna 2022, sp. zn. 4To/44/2022.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K podanému dovolaniu obhajca pripojil aj vlastnoručne napísané podanie obvineného, v rámci ktorého sa obvinený nestotožnil s výškou trestu, ustáleným priebehom skutku, nepribratím nového znalca do konania, nevykonaním navrhovanej rekonštrukcie a namietal zaujatosť sudcu JUDr. Stanislava Galoviča.

Dovolateľ vo vlastnoručne napísaných podaniach, ktoré boli okresnému súdu doručené 25. júla 2022, 16. septembra 2022, 19. októbra 2022, 21. decembra 2022, 16. januára 2023 a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 5. mája 2023 namietal, že okresný súd pri opätovnom rozhodovaní nepribral do konania nového znalca a ani nevykonal revíziu zranenia. Poukázal na to, že žiadal o iného sudcu, pretože sudca L. J. bol podľa jeho názoru zaujatý, keďže nevykonal žiaden úkon v jeho prospech a odsúdil ho bez dôkazov, taktiež žiadal o to, aby bol súdený na inom súde, avšak vyhovené mu nebolo. V tejto súvislosti ešte tvrdil, že vyššie menovaný sudca mu mal k otázke pribratia znalca povedať, že načo priberať znalca, keď žiaden znalec nepôjde proti znalcovi, obvinený to však videl tak, že je „cigán" a oni si môžu robiť, čo chcú. Obvinený ďalej argumentoval tým, že poškodený Y. L. mal operované koleno ešte pred spáchaným skutkom a na kontrolu chodieval k tomu istému lekárovi, ktorý bol znalcom, pritom znalec klamal, že ho nepozná. Zásadné porušenie práva na obhajobu vzhliadol obvinený v skutočnosti, že súdy nevykonali dôkazy, ktoré navrhoval vykonať a v tom, že sa nevysporiadali s argumentáciou svedčiacou v jeho prospech. Ďalej namietal, že v prejednávanej veci nebol vykonaný vyšetrovací pokus, ktorý by ozrejmil, že nemohlo dôjsť k spáchaniu skutku tak, ako bol ustálený. Zároveň vyjadril názor, že nie je možné, aby znalecký posudok vypracovával znalec, ktorého pacientom je poškodený, pretože za takejto situácie nie je možné vylúčiť zaujatosť znalca. Namietal ešte, že v jeho

prípade nebola správne použitá kvalifikovaná skutková podstata trestného činu, a preto je napadnuté rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, pričom zistený skutok bol, podľa jeho názoru, zo strany polície vykonštruovaný. Tvrdil, že nie je pravdou, že by sa policajtom vyhrážal a ani to, že by policajta kopol do kolena, keďže iba spadol poškodenému Y. L. na nohu vzhľadom na to, že policajti nezvládli zákrok s tým, že video, ako ho policajti bili, do úst mu chceli pustiť kaser, bolo vymazané, aby nebolo vidno, ako policajti páchajú trestnú činnosť. Obvinený v závere zdôraznil, že nič neurobil a žiada o prepustenie na slobodu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý sa s obsahom podaného dovolania a námietkou smerujúcou k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku pre porušenie práva na obhajobu nestotožnil. Vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa zaujatosti znalca MUDr. Y. F. prokurátor poukázal na vyjadrenia dotknutého znalca v konaní pred súdom, kedy uviedol, že sa necítil predpojatý, a to ani v roku 2018, kedy bol pribratý ako znalec s tým, že táto otázka mu bola položená už v uznesení o pribratí znalca, obvineného a ani poškodeného pred vypracovaním znaleckého posudku nepoznal, poškodeného v súvislosti s jeho zraneniami, ktoré utrpel pri stíhanom skutku, neoperoval, ani mu neposkytoval žiadnu liečebnú starostlivosť, nebol to jeho pacient, nevytlúčil skutočnosť, že niekedy mu mohol poskytnúť lekársku starostlivosť, lebo za tie roky ošetroval mnohých pacientov, no v súvislosti s týmto zranením ho neliečil. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že dovolací súd nemôže skúmať a ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku s tým, že vypočutý znalec MUDr. Y. F. sa pridržiaval svojho znaleckého posudku, ako aj záverov, ku ktorým došiel a zistil, že poškodený Y. L. utrpel zranenia, ktoré sú detailne popísané, charakter spôsobeného zranenia zodpovedal mechanizmu vzniku zranenia podľa udania poškodeného. Vo svojom vyjadrení prokurátor ďalej uviedol, že okresný súd nemal žiadne pochybnosti ani o výpovediach ostatných svedkov a nezistil ani žiadny motív, ktorý by smeroval ku krivému obvineniu, a to či už obvineného alebo spoluobvinenej E. V. s tým, že ani Krajský súd v Banskej Bystrici, konajúci na základe odvolania obvinených, nemal v tomto smere žiadne pochybnosti o správnosti skutkových zistení súdu prvého stupňa dôvodiac, že výroky a závery zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonaného na viacerých hlavných pojednávaniach, či už v pôvodnom konaní v roku 2019 alebo potom v následnom novom konaní v roku 2022 po zrušení a vrátení veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Prokurátor ešte vyjadril názor, že obvinený ani v jednom svojom dôkaze v novom konaní neuvádzal žiadne iné okolnosti ako tie, ktoré na svoju obranu uvádzal ešte v pôvodnom konaní, v ktorom bol prvýkrát uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti, pričom okresný súd sa s novou argumentáciou obvineného, ktorú uvádzal v dovolacom konaní vysporiadal aj keď závery hodnotenia dôkazov sa nezmenili, keďže nedošlo k zmene skutkového stavu oproti pôvodnému konaniu.

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a

záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Porušenie práva na obhajobu je síce dôvodom pre podanie dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], avšak zákon (teda Trestný poriadok) pre uplatnenie takéhoto dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé aj bezvýznamné porušenie tohto práva zakladá vyššie označený dovolací dôvod).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

Naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu videl obvinený v podstate v tom, že sudy nižšieho stupňa (okresný a krajský súd) ani pri opätovnom rozhodovaní neodstránili, podľa jeho názoru, pochybenie, ktoré im bolo vytknuté zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zrušujúcom rozsudku, spisovej značky 1Tdo/11/2021 z 8. decembra 2021, iba formálne prepočuli do konania pribratého znalca MUDr. Y. F., avšak nevysporiadali sa s otázkou spočívajúcou v jeho participácii na liečení poškodeného Y. L. a z toho prameniaca jeho možno zaujatosťou, v dôsledku čoho nesprávne vylúčili možnosť existencie pochybností o správnosti záverov znaleckého skúmania a potrebu pribratia do konania nového znalca.

K vyššie uvedeným námietkam obvineného je však potrebné v prvom rade uviesť, že za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, respektíve uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011).

Súd vykonávajúci dokazovanie teda návrhmi strán ani ich názormi, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný

význam, a vykonanie ktorého naopak, nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila („argumenta ponderantur, non numeratur“). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku je obvinený síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014).

Tak ako na to poukázal aj obvinený v dôvodoch podaného dovolania, v prejednávanej veci najvyšší súd o dovolaní obvineného už raz rozhodoval, a to rozsudkom spisovej značky 1Tdo/11/2021 z 8. decembra 2021, ktorým pôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Z dôvodov uvedeného zrušujúceho rozsudku najvyššieho súdu plynie, že naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku videl v tom, že súdy nižšieho stupňa neposkytli obvinenému žiadnu odpoveď, alebo tomu zodpovedajúce vysvetlenie, na jeho námietky týkajúce sa spochybnenia (teda otáznosti) objektivity znalca MUDr. Y. F., ako aj na otázku, prečo súdy nižších stupňov nerozhodli o návrhu obvineného na vykonanie kontrolného znaleckého posudku.

Z obvineným napadnutých rozhodnutí súdov nižšieho stupňa (rozsudku okresného súdu, spisovej značky 2T/157/2008 z 22. februára 2022 a uznesenia krajského súdu z 2. júna 2022, sp. zn. 4To/44/2022) však plynie, že najvyšším súdom vytýkané nedostatky dostatočným spôsobom odstránili, na vyššie uvedené dovolateľom namietané otázky náležite odpovedali a svoj postup primeraným spôsobom odôvodnili.

Po zrušení pôvodného rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšším súdom a následnom zrušení rozhodnutia okresného súdu krajským súdom, súd prvého stupňa (ako to plynie z odôvodnenia jeho rozhodnutia, rozhodnutia krajského súdu, ale napokon aj dovolania obvineného), na hlavnom pojednávaní konanom 22. februára 2022 znalca MUDr. Y. F. vo vzťahu k obvineným namietanej predpojatosti vypočul, pričom dotknutý znalec uviedol, že sa necíti byť predpojatý, táto otázka mu bola položená už v samotnom uznesení o príbratí znalca z 24. októbra 2018, a keďže sa necítil byť zaujatý, znalecký posudok vypracoval, poškodeného ani obvineného pred podaním znaleckého posudku nepoznal, v súvislosti so zranením, ktoré poškodený utrpel, ho neoperoval, ani mu neposkytol žiadnu liečebnú starostlivosť, pacientov, ktorí k nemu chodia pravidelne pozná.

Na námietku zaujatosti znalca MUDr. Y. F. vznesenú obvineným, reagovali tak okresný súd (na strane 5 ods. 1 rozsudku), ako aj krajský súd (na strane 5 odsek 1 a 2 uznesenia), v podstate zhodne poukazujú na to, že znalec, už pri svojom príbratí do konania sa necítil byť predpojatý, obvineného ani poškodeného pred vypracovaním znaleckého posudku nepoznal, v súvislosti so zranením v rámci stíhaného skutku poškodenému zdravotnú starostlivosť neposkytoval.

Návrh na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku okresný súd podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku zamietol (poznámka najvyššieho súdu - správne - odmietol) dôvodiac (na strane 5 odseku 4 svojho rozhodnutia), že tento návrh považoval za nedôvodný a nadbytočný, keďže námietka predpojatosti dotknutého znalca bola vyvrátená jeho výsluchom, ktorý (znalec) potvrdil, že poškodeného pred vypracovaním znaleckého posudku nepoznal, v súvislosti so zranením ho neoperoval ani neliečil s tým, že túto jeho výpoveď potvrdzujú aj predložené lekárske správy, na ktorých meno znalca nefiguruje, z čoho je zrejmé, že znalec lekársku starostlivosť poškodenému neposkytoval s tým, že vznesenú námietku predpojatosti znalca považoval okresný súd za účelovú aj z dôvodu, že zaujatosť znalca obvinený po doručení uznesenia o príbratí znalca nenamietal, ale urobil tak až v konaní pred súdom.

Z uvedeného je teda zrejme, že okresný ako aj krajský súd sa dôkaznými návrhmi obvineného zaoberali, procesne na ne reagovali a v dôvodoch svojich rozhodnutí vysvetlili, prečo im nevyhoveli, pričom tento obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov nižších stupňov o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ktorú nie je možné považovať za svojvoľnú, či arbitrárnu, dovolací súd v rámci dovolacieho konania tak, ako už bolo uvedené, nie je oprávnený preskúmať, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku, podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (primerane už spomínané rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 7/2011).

Nad rámec uvedeného, len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, ako to už bolo vyššie naznačené, že ani najvyšší súd vo svojom zrušujúcom rozsudku (spisovej značky 1Tdo/11/2021) obvinenému neprisvedčil, že by znalec MUDr. Y. F. zaujatý bol, v dôsledku čoho by bolo potrebné vykonať nové znalecké dokazovanie novým znalcom a taktiež neurčil, aký rozsah dokazovania majú súde nižšieho stupňa za účelom preverenia týchto skutočností vykonať, konštatoval „len“, že súde nižšieho stupňa na tieto otázky (námietky) obvineného nedali žiadnu odpoveď.

Najvyšší súd však súdmi nižšieho stupňa poskytnutú odpoveď na tieto otázky obvineného v dôvodoch napadnutých rozhodnutí, tak ako je to vyššie uvedené, považoval z už rozvedených dôvodov za primeranú a postačujúcu. Napokon obvinený ani vysvetlenie poskytnuté súdmi nižšieho stupňa v zásade priamo nenamietal (neuvádza svoje vlastné protiargumenty, okrem tvrdenia bez bližšieho zdôvodnenia, že napriek zisteniam súdov nižšieho stupňa a napriek vyjadreniu znalca MUDr. Y. F., dotknutý znalec poškodeného ošetroval s tým, že považuje za nelogické vyjadrenie znalca, že poškodeného nespoznal, hoci ho na hlavnom pojednávaní ani nevidel), nie je však spokojný s rozsahom vykonaného dokazovania na účely preverenia ním vznesených námietok.

K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že znalec zrozumiteľným a jasným spôsobom vysvetlil, že pozná tých pacientov, ktorí k nemu dochádzajú pravidelne, pričom pacientov ktorých ošetroval len raz alebo sporadicky nepozná a keďže v súvislosti s vyšetrovaným skutkom poškodenému zdravotnú starostlivosť neposkytol a neposkytuje mu starostlivosť pravidelne, jeho presvedčenie, že by ho ani nespoznal, ak by vošiel do pojednávacej miestnosti je logické, súladné s jeho doterajším vyjadrením a skúsenosťou, že pacientov, ktorých neošetruje pravidelne, nespoznáva. Toto jeho vyjadrenie preto nijakým spôsobom pochybnosti o jeho tvrdení, že nie je zaujatý nevyvoláva.

Ako už bolo vyššie uvedené, rozsah dokazovania je vecou súdov nižších stupňov, pričom námietka v tomto smere nie je spôsobilým predmetom dovolacieho konania, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu skutkom zisteným súdmi nižšieho stupňa [tak ako to plynie z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou, Trestného poriadku]. Súde nižšieho stupňa sú v tomto smere povinné zaoberať sa návrhmi obvineného na doplnenie dokazovania a týmto návrhom buď vyhovieť, alebo zmysluplne a v dostatočnom rozsahu odôvodniť odmietnutie ich vykonania.

Obvinený v konaní pred súdmi nižšieho stupňa, ako to plynie zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 22. februára 2022, zápisnice o verejnom zasadnutí konanom 2. júna 2022, ale aj odvolania obvineného, doplniť dokazovanie a preveriť nezaujatosť znalca vyžiadaním zdravotnej dokumentácie poškodeného, či zoznamu pacientov znalca nenavrhol, preto súde nižšieho stupňa na tieto skutočnosti ani reagoval, či sa nimi zaoberať, nemohli.

Vzhľadom na to, ako to už bolo vyššie naznačené, že dovolacie konanie slúži na nápravu právnych chýb, nikdy nie chýb skutkových, ktoré sú z dovolacieho prieskumu vylúčené [§ 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku], návrhy na doplnenie dokazovania, teda doplnenie skutkových zistení, prednesené prvýkrát až v dovolacom konaní a v nadväznosti na to poukázanie na nedostatočný rozsah dokazovania vykonaného súdmi nižšieho stupňa nenapĺňajú žiaden dovolací dôvod.

Nad rámec uvedeného len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že obvinený svoje tvrdenie, že znalec MUDr. Y. F. poškodeného pozná, ničím (žiadnym dôkazom) nepodporil, neuviedol zdroj tejto

informácie, ani bližšie nezdôvodnil. Dotknutý znalec známosť s poškodeným poprel, jeho (znalcov) podpis sa nenachádza na žiadnej lekárskej správe, z ktorých vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku, v znaleckom posudku sa neodvoláva na žiadne svoje vyšetrenie, či ošetrovanie poškodeného, a pri popisovaní a posudzovaní mechanizmu vzniku zranenia poškodeného vychádza z lekárskej správy MUDr. Y. Nič preto nenasvedčuje tomu, že by znalec MUDr. Y. F. pravdu nehovoril, poškodeného ošetroval, a preto aj podľa názoru najvyššieho súdu ďalšie dokazovanie v smere preverenia jeho tvrdení nie je potrebné a už vôbec nie vyžiadanim zdravotnej dokumentácie poškodeného, či zoznamu pacientov dotknutého znalca, ktoré sú chránené zákonnou (zákon číslo 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) povinnosťou mlčanlivosti, ktorej prelomenie je namieste len v skutočne odôvodnených prípadoch, čo nie je s ohľadom na vyššie uvedené (nedostatok argumentácie a odôvodnenia na strane obvineného) prípad v prejednávanej veci.

Pokiaľ ešte obvinený namietal, že nebolo vyhovené jeho návrhu na vykonanie, či už rekonštrukcie alebo vyšetrovacieho pokusu, k tomu je potrebné uviesť, že súdy nižšieho stupňa vykonané dokazovanie považovali za dostatočné na preukázanie viny obvineného, preto ani nevyhoveli návrhu obvineného na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku, keďže tento návrh považovali (ako to už bolo vyššie uvedené) za jednak neodôvodnený a jednak nadbytočný s tým, že v dôvodoch svojich rozhodnutí rozviadli, o ktoré dôkazy [najmä výpovede svedkov Y. L. a Bc. R. V., členov policajnej hliadky, ktorí priebeh skutku popísali tak, ako sa obvinenému kladie za vinu, svedka C. Y., ktorí počul krik obžalovaného s tým, že policajti sa správali profesionálne a závery znaleckého dokazovania z odboru zdravotníctva, podľa ktorých mechanizmus vzniku zranenia poškodeného zodpovedá priebehu, ako ho popísal poškodený] opreli svoje rozhodnutie o vine obvineného, akými úvahami sa pri vyvedení tohto záveru spravovali, ako sa vysporiadali s obhajobou obvineného, pričom tieto úvahy, ktoré nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne, sú z dovolacieho prieskumu s ohľadom na už niekoľkokrát opakovanú viazanosť dovolacieho súdu skutkovými zisteniami súdov nižšieho stupňa [§ 371 ods. 1, text za bodkočiarkou, Trestného poriadku] vylúčené. Z celého kontextu odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa preto plynie, že nimi rozvedené vykonané dokazovanie už nie je potrebné dopĺňať ďalšími dôkazmi, pretože to považujú za nadbytočné, a pokiaľ ide o rekonštrukciu alebo vyšetrovací pokus, je zrejmé, že ich vykonanie je nadbytočné aj z dôvodu, že znalec dospel k záveru, že charakter zranenia poškodeného zodpovedá mechanizmu vzniku zranenia podľa udania poškodeného (pričom znalec, ako to plynie z jeho znaleckého posudku, uviedol, že mechanizmus uvádzaný obvineným je s veľkou pravdepodobnosťou rovnajúcou sa takmer istote nepravdepodobný), pričom takýto záver znalca by ani vykonanou rekonštrukciou alebo vyšetrovacím pokusom nebolo možné vyvrátiť.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Úspešné uplatnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu predpokladá, že v prejednávanej veci konala alebo rozhodovala vylúčená osoba, ktorá je zároveň z procesného hľadiska nositeľom postavenia orgánu činného v trestnom konaní (§ 10 ods. 1 Trestného poriadku), sudcu alebo prísediaceho.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Pomerom úradnej osoby k prejednávanej veci je najmä vzťah prezentovaný záujmom úradnej osoby na výsledku prejednávanej veci, napríklad z dôvodu, že v takejto veci vystupuje ako poškodený alebo

poškodeným je jej blízky príbuzný, alebo vzťah založený na situácii, že úradná osoba bola svedkom prejednávanej veci a podobne.

Pomerom k osobe, ktorej sa úkon týka, jej zástupcovi, prípadne k inému orgánu činnému v tomto konaní môže byť napríklad vzťah príbuzenský, úzko priateľský alebo prípadne naopak nepriateľský, opierajúci sa však o konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné takýto pomer vyvodiť.

Vždy však ide o okolnosti, ktoré bránia byť sudcovi vo veci, či už subjektívne alebo objektívne nestranným.

Okolnosti, ktoré bránia sudcovi objektívne byť nestranným, nastávajú nezávisle od jeho vôle, vyvolávajú však oprávnené pochybnosti o jeho nestrannosti, so zreteľom napríklad na štatút, či funkcie, ktoré vo veci vykonával a aj keby sudca subjektívne bol nestranným, nemôže vo veci pre ich existenciu konať v zmysle teórie zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa taký aj objektívne javiť stranám v konaní.

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak a spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

S ohľadom na existenciu Ústavou Slovenskej republiky (čl. 48 ods. 1 zákona číslo 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) garantovanú zásadu zákonného sudcu, však musí ísť o taký výnimočný dôvod, ktorý spôsobuje, že v konkrétnej trestnej veci bude lepšie zabezpečené uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom iného sudcu. Teda sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Ako to už bolo vyššie naznačené, pri riešení otázky nestrannosti sudcu je nutné zohľadniť aspekty tak subjektívneho, ako aj objektívneho charakteru (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Piersack proti Belgicku), pritom pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak s tým, že na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti sa vyžaduje dôkaz o skutočnej zaujatosti (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Hauschildt proti Dánsku). Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov v zmysle už spomínanej tzv. teórie zdania nezaujatosti, podľa ktorej spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná, nestačí teda, že sudca je objektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudská práva Delcourt proti Belgicku), pričom vždy je treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti (primerane rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudská práva Pullar proti Spojenému kráľovstvu) s tým, že relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych, dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť však nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo i len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. V tejto súvislosti je potrebné brať na zreteľ skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti, preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu a znamenala by dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci, môže aj pri zohľadnení už spomínanej tzv. teórie zdania nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že vzťah sudcu k danej veci, k stranám v konaní alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne (primerane rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 332/2008).

O námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 (§ 32 ods. 6

Trestného poriadku).

Obvinený v tejto súvislosti v podstate namietal zaujatosť konajúceho sudcu (žiadal o iného sudcu z dôvodu jeho zaujatosti) dôvodiac, že namietaný sudca nevykonal žiaden úkon v jeho prospech, odsúdil ho bez dôkazov a k otázke pribratia nového znalca mu mal povedať, že „načo priberať znalca, keď žiaden znalec nepôjde proti znalcovi“, obvinený to však videl z pozície, že je „cigán“.

Vo vzťahu k týmto námietkam dovolateľa sa žiada v prvom rade uviesť, že hoci obvinený predmetnú námietku nepodradil pod žiaden dovolací dôvod, vychádzajúc z ustanovenia § 374 ods. 1 Trestného poriadku je úlohou obvineného (kvalifikovane zastúpeného obhajcom), aby v podanom dovolaní vecne špecifikoval konkrétne chyby dovolaním napádaného rozhodnutia prípadne konania, ktoré mu predchádzalo, pričom je už vecou dovolacieho súdu, aby takto vecne špecifikované konkrétne chyby podradil pod príslušné ustanovenie § 371 Trestného poriadku a posúdil jeho ne/naplnenie (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012), z uvedeného dôvodu preto najvyšší súd skúmal, či vyššie uvedené námietky obvineného nenapĺňajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá, Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Obvinený, ktorému v dovolacom konaní namietané okolnosti sú známe už v pôvodnom konaní a napriek tomu ich najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, neuplatní, dáva týmto jednoznačne najavo, že ich nepovažuje za spôsobilé zásadným spôsobom zmeniť jeho postavenie, či spôsobiť mu zásadnú ujmu na jeho právach. Inak povedané obvinený, ktorý v skoršom štádiu trestného konania rezignuje na svoje práva a napriek znalosti ich porušenia sa nedožaduje ich nápravy už v tomto skoršom štádiu (v rámci odvolacieho konania), kedy ešte nie je vec právoplatne skončená, nemôže sa v neskoršom štádiu trestného konania po právoplatnom skončení veci ich nápravy úspešne domáhať, keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov, ako to už bolo uvedené, predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok, pričom takýmto vadami nemôžu byť vady, ktoré obvinený v štádiu odvolacieho konania nepovažoval za tak závažné, aby sa ich nápravy napriek ich poznaniu domáhal [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 57/2007 a k otázke súladnosti citovanej právnej úpravy podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku s Ústavou Slovenskej republiky rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016].

Vzhľadom na to, že obvinený prvýkrát namietal zaujatosť konajúceho sudcu až v poradí druhom dovolaní (teda neurobil tak najneskôr v odvolacom konaní), ide o námietku, ktorá z dôvodu oneskorenosti, už nie je vychádzajúc z vyššie citovaného ustanovenia § 371 ods. 4, veta prvá, Trestného poriadku spôsobilou dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku založiť.

Napriek tomu nad rámec uvedeného len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že v konečnom dôsledku ide o argumentáciu, ktorá nie je spôsobilá námietku zaujatosti konajúceho sudcu úspešne opodstatniť. Námietka, že sudca nevykonal žiaden úkon v jeho prospech a odsúdil ho bez dôkazov, je námietkou mimo rámca ustanovenia § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ide skôr o námietku uplatniteľnú v rámci riadnych či mimoriadnych opravných prostriedkov, nezakladá však dôvod vylúčenia sudcu. Obdobne tak nič, okrem tvrdenia obvineného nenasvedčuje tomu, že by konajúci sudca mal odmietnuť doplnenie dokazovania, pretože obvinený je „cigán“, pričom ničím nepodložené, nepreukázanie tvrdenie obvineného nemôže vyvolávať pochybnosti o zaujatosti konajúceho zákonného sudcu.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania, teda k dokazovaniu. Týka sa predovšetkým vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá, teda ich vyhľadávanie a zabezpečovanie, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní tých dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 3Tdo/26/2017, 3Tdo/39/2019, 4Tdo/88/2015).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistene porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov, tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 24/2020).

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej rozhodovacej praxi však ako podklad pre záver o porušení práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), skúma celkovú spravodlivosť procesu (primerane napríklad rozhodnutia ESLP vo veci Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu z 15. decembra 2011, Schatschaschwili proti Nemecku z 15. decembra 2015, Ibrahim a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 13. septembra 2016, Simeonovi proti Bulharsku z 12. mája 2017, Murtazaliyeva proti Rusku z 18. decembra 2018 a ďalšie). Teda pre záver o porušení článku 6 Dohovoru z pohľadu práva na spravodlivý proces nestačí akékoľvek (nepodstatné, formálne) porušenie zákona pri vykonávaní akéhokoľvek dôkazu, ale musí ísť o porušenie podstatné, závažné, majúce zásadný materiálny dopad na práva obvineného, a to až do takej miery, že spôsobuje nespravodlivosť procesu ako celku.

Ani použitia tohto dovolacieho dôvodu sa dovolateľ v podanom dovolaní síce výslovne nedomáhal, avšak podľa ustálenej súdnej praxe najvyššieho súdu (už spomínané rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012) viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka (vecného) vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Obvinený v ním podanom dovolaní namietal zaujatosť do konania príbratého znalca MUDr. Y. F.. Pokiaľ by skutočne znalecký posudok, o ktorý súdy nižšieho stupňa opreli svoje odsudzujúce rozsudky, bol vypracovaný zaujatým znalcom, znamenalo by to, že rozhodnutie bolo založené na dôkaze, ktorý nebol súdom vykonaný zákonným spôsobom (pritom išlo o významný, ťažiskový dôkaz), čo by mohlo zakladať vyššie uvedený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku

Podľa § 142 ods. 2 Trestného poriadku na prehliadku a pitvu mŕtvoly nesmie byť ako znalec príbratý lekár, ktorý zomrelého ošetroval počas choroby, ktorá smrti predchádzala.

Podľa § 144 ods. 1 Trestného poriadku znalec musí byť pri príbratí upozornený na povinnosť bez odkladu oznámiť skutočnosti, pre ktoré by mohol byť vylúčený alebo ktoré mu vo veci bránia byť činný ako znalec. Musí byť tiež poučený o význame znaleckého posudku z hľadiska všeobecného záujmu a o trestných následkoch vedome nepravdivého znaleckého posudku.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „Zákon o znalcoch“) je znalec, tlmočník alebo prekladateľ vylúčený, ak možno mať pre jeho pomer k veci, k zadávateľovi alebo k inej osobe, ktorej sa úkon týka, pochybnosť o jeho nezaujatosti.

Podľa § 11 ods. 2 Zákona o znalcoch len čo sa znalec, tlmočník alebo prekladateľ dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, bezodkladne to oznámi zadávateľovi. Ak je zadávateľom súd alebo iný orgán verejnej moci, rozhodne o jeho vylúčení tento orgán.

Podľa § 11 ods. 3 Zákona o znalcoch znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný v zozname nesmie vykonať úkon v odbore alebo odvetví, v ktorom nie je zapísaný; to sa nevzťahuje na znalca, tlmočníka alebo prekladateľa ustanoveného na účely súdneho alebo iného konania súdom alebo iným orgánom verejnej moci.

Ako to už bolo vyššie uvedené obvinený svoje tvrdenie, že znalec MUDr. Y. F. poškodeného pozná ničím (žiadnym dôkazom) nepodporil, neuviedol zdroj tejto informácie, ani bližšie nezdôvodnil. Dotknutý znalec známosť s poškodeným poprel, jeho podpis (znalca) sa nenachádza na žiadnej lekárskej správe, z ktorých vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku, v znaleckom posudku sa neodvoláva na žiadne svoje vyšetrenie, či ošetrovanie poškodeného, a pri popisovaní a posudzovaní mechanizmu vzniku zranenia poškodeného vychádza z lekárskej správy MUDr. Y..

Zároveň sa v tejto súvislosti žiada uviesť, ako to už bolo vyššie naznačené, že nie každý, akejkolvek intenzity, vzťah môže opodstatňovať pochybnosti o nezaujatosti zákonného sudcu a jeho vylúčenie v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku (keďže „prelamuje“ zásadu zákonného sudcu), ale len vzťah primerane intenzívny, prekračujúci rámec bežného úradného, pracovného, študijného, či iného obdobného vzťahu (teda vzťah úzko priateľský, blízko príbuzenský, alebo naopak nepriateľský a podobne).

Obvinený namietal, že znalec poškodeného ošetroval. Vychádzajúc však z citovaného ustanovenia § 142 ods. 2 Trestného poriadku ako znalec na prehliadku a pitvu mŕtvoly nesmie byť príbratý lekár, ktorý zomrelého ošetroval počas choroby, ktorá smrti prechádzala, iné zákonné obmedzenie Trestný poriadok nepozná. Aj keby znalec poškodeného ošetroval, predmetom znaleckého dokazovania nebolo preverovanie správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti poškodenému, ale popísanie mechanizmu vzniku zranenia poškodeného, ktoré poskytnutiu zdravotnej starostlivosti predchádzalo, a ktoré s mechanizmom vzniku zranenia nemá žiaden súvis, preto táto samotná skutočnosť (pokiaľ by aj znalec ošetrovateľom poškodeného bol) nie je sama osebe takej intenzity a obvinený to ani netvrdí, že by bol spôsobilý pochybnosti o nezaujatosti znalca vyvolať, keďže neprekročil rámec bežného pracovného vzťahu, vzťahu lekára a pacienta, ktorý ako to bolo už vyššie naznačené, nie je spôsobilý sám osebe pochybnosti o nezaujatosti znalca vyvolať.

Obvinený teda zjavne dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku námietkami uvedenými v podanom dovolaní nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho/miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda situácia, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto

dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

Obvinený bol v úvode označeným rozsudkom okresného súdu uznaný vinným zo zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

S takto ustáleným právnym posúdením zisteného skutku sa krajský súd, ako to vyplýva z jeho v úvode označeného uznesenia, bez výhrad stotožnil.

Zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa dopustí ten, kto použije násilie v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa a spôsobí nim ublíženie na zdraví.

Prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa dopustí ten, kto sa inému vyhrážal usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením malej škody v úmysle pôsobiť na výkon právomocí verejného činiteľa.

Podľa § 123 ods. 2 Trestného zákona sa ublížením na zdraví na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného, pričom nie iba krátkym časom sa v zmysle dlhodobo ustálenej súdnej praxe rozumie doba okolo 7 dní (primerane R 16/1986).

Z obsahu skutku tak, ako ho súd prvého stupňa ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku a s ktorým sa krajský súd bezo zmeny stotožnil, v podstate (zjednodušene povedané) plynie, že 12. októbra 2018 okolo 10.10 hod v N., potom, čo hliadka PMJ v zložení ppráp. Bc. R. V. a ppráp. Y. L., vyzvala obvineného a spoluobvinenú, aby upustili od protiprávneho konania (vyhadzovania odpadu z kontajnera), obvinený hliadke vulgárne nadával, po výzve odmietol preukázať svoju totožnosť, opakovane hliadke nadával, po poučení, že ak výzvu neuposlúchne, budú proti nemu použité donucovacie prostriedky, túto nerešpektoval, vyhrážal sa hliadke, že sa postará o ich prepustenie z Policajného zboru, pri spacificovaní pravdepodobne svojou pravou nohou zasiahol ppráp. Y. L. do pravého kolena, pričom počas eskorty sa obvinený členom hliadky vyhrážal, že na druhý deň nebudú policajti, že ich zabije aj s rodinami, nakoľko ich pozná a tiež ppráp. Y. L. povedal, že zdochne aj s jeho ženou a s dieťaťom, čo zopakoval niekoľkokrát, pričom obvinený kopnutím ppráp. Y. L. spôsobil pomliaždenie a podvrtnutie pravého kolena ťažšieho stupňa s natiahnutím vonkajšieho postranného väzu

a plastiky predného skríženého väzu pravého kolena s dobou liečby a práceneschopnosti v trvaní 20 dní.

Pokiaľ teda obvinený potom, čo bol vyzvaný, aby upustil od protiprávneho konania a preukázal svoju totožnosť, členom hliadky PMJ vulgárne nadával, svoju totožnosť po výzve odmietol preukázať, po poučení o použití donucovacích prostriedkov, pri spacificovaní kopol ppráp. Y. L. do pravého kolena tak, že mu spôsobil zranenie s dobou liečenia 20 dní a počas prevozu sa členom hliadky vyhrážal, že ich zabije s rodinami a ppráp. Y. L. povedal, že zdochne aj s jeho ženou a s dieťaťom, sa nepochybné zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Trestného zákona dopustil. Súdy nižšieho stupňa preto takto ustálený skutok správne právne kvalifikovali, keďže z ustálených skutkových okolností spoľahlivo plynú (ako to bolo vyššie rozvedené) všetky znaky skutkových podstat uvedených trestných činov.

A pokiaľ obvinený v tejto súvislosti namietal, že skutok bol zo strany polície vykonštruovaný, nie je pravdou, že by sa vyhrážal policajtom a ani to, že policajta kopol do kolena, iba spadol poškodenému na nohu, lebo policajti nezvládli zákrok, pričom video ako ho policajti bili, do úst mu chceli pustiť kaser, bolo vymazané, aby nebolo vidno ako policajti páchajú trestnú činnosť, k tomu sa žiada uviesť, že ide o skutkové námietky, ktoré sú vychádzajú z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku, v zmysle ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, z dovolacieho prieskumu vylúčené, pretože obvinený sa s nimi v podstate dožaduje iného hodnotenia vykonaného dokazovania podľa svojich predstáv, vo svoj prospech a zároveň vyjadruje nesúhlas s ustáleným skutkom prezentujúc vlastný priebeh skutkového deja.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený ani dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Vzhľadom na to, že obvinený Y. I. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g), písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.